

Nr 869

Av fru Nettelbrandt m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 4, angående reformerad lärarutbildning.

(Lika lydande med motion nr 694 i Första kammaren)

I proposition nr 4 angående reformerad lärarutbildning anges att departementschefen i huvudsak ansluter sig till vad särskilda sakkunniga (LUS) anfört om målet för den framtida lärarutbildningen. I fråga om medlen att nå detta mål avviker emellertid departementschefen på väsentliga punkter från de sakkunnigas förslag. Detta gäller bl. a. frågan om förkunskapskraven för klasslärarutbildningen.

Enligt vår mening har departementschefen inte redovisat ett enda för den aktuella utbildningen sakligt skäl för att frångå ett på denna punkt enhälligt förslag från av honom tillkallade sakkunniga. De skäl som departementschefen anför för sitt ställningstagande är dunkelt framförda men torde kunna sammanfattas i följande:

1. fackskolan måste tillförsäkras attraktiva avnämningarområden;
2. behörighetsregler till postgymnasial utbildning bör inte göras för snäva, utan unga människor bör ges ökade möjligheter att välja studievägar som de är bäst lämpade för och mest intresserade av;
3. genomgången gymnasium garanterar inte de personliga egenskaper som erfordras för att en lärare skall kunna fullgöra skolans viktiga fostrande uppgifter.

Det sistnämnda finner vi vara i och för sig riktigt men utan värde som argument i detta sammanhang. Att genom krav på viss förutbildning garanteras att ett bestämt yrke tillförsäkras personer med vissa personliga egenskaper torde över huvud taget inte kunna uppnås. De medel som möjligen kan verka i angivet syfte är förstärkt studie- och yrkesvägledning, förbättrade urvalsinstrument, rådgivning under utbildningstiden, o. d. För övrigt är kravet på förmåga att fullgöra skolans fostrande uppgifter inte exklusivt för klasslärare utan gäller för alla lärare. I de fall personliga egenskaper för läraryrket skulle kunna urskiljas vid en jämförelse med motsvarande krav för vissa andra yrken torde för övrigt dessa egenskaper inte förstöras vid genomgång av gymnasium.

De två första problemkomplexen är av utbildningspolitisk karaktär och är enligt vad som redovisas i propositionen f. n. under utredning av kompetensutredningen. I direktiven till denna anges som en fundamental regel, att

behörighetsvillkor för en viss utbildning skall grundas på vad som är sakligt motiverat med hänsyn till den fortsatta verksamheten och att prestigepunkter eller andra ovidkommande omständigheter självfallet inte skall påverka utformningen. Vi delar denna uppfattning. Vi anser vidare att dessa frågor sammanhänger med planerade reformer av yrkesskolan med anledning av yrkesutbildningsberedningens (YB) förslag. Utan att föregripa kommande ställningstagande till dessa förslag vill vi uttala som eftersträvansvärt, att ett integrerat gymnasialt skolsystem genomföres fullt ut och att inom detta skapas studievägar som samtliga blir attraktiva alltefter elevernas intressen och möjligheter för kommande yrkesutbildning. Vi anser det också angeläget med mindre formella behörighetskrav för postgymnasial utbildning. Att i samband med reformer i dessa avseenden frågan om fackskolans ställning som särskild skolform kan bli föremål för prövning finner vi vara naturligt. Hela denna fråga bör dock enligt vår mening prövas i sitt sammanhang och bör inte föregripas genom ställningstagande till den nu aktuella lärarutbildningsreformen.

För denna gäller det att fastställa förutbildningskrav som är sakligt motiverade med hänsyn till kommande yrkesutbildning och yrkesverksamhet. Vi finner inga skäl att frånga lärarutbildningssakkunnigas förslag på denna punkt utan förordar att utbildningen såväl för klasslärare som för ämneslärare skall bygga på samma förkunskapsnivå och att denna bör utgöras av treårigt gymnasium. Denna förutbildning gäller i dag för samtliga ämneslärare och huvuddelen av klasslärare. I ett läge då den allmänna skolutbildningen höjs på så sätt att flertalet ungdomar bedriver studier under minst elva år och då samhället parallellt härmed eftersträvat en innehållsmässig förstärkning av skolundervisningen på alla nivåer kan det inte vara rimligt att de facto sänka den allmänna förutbildningsnivån för just vissa lärargrupper. Ett genomförande av propositionens förslag skulle nämligen innebära detta.

Med hänvisning till vad vi anfört hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta att som förutbildningskrav för tillträde till klasslärarutbildning skall gälla kunskaper motsvarande genomgången gymnasium.

Stockholm den 9 februari 1967

<i>Cecilia Nettelbrandt (fp)</i>	<i>Sigfrid Löfgren (fp)</i>	<i>Ingegärd Fränkel (fp)</i>
<i>Sören Norrby (fp)</i>	<i>Erik Tobé (fp)</i>	<i>Gunnar Hyltander (fp)</i>
<i>Manne Ståhl (fp)</i>	<i>Augustinus Keijer (fp)</i>	<i>Folke Nihlfors (fp)</i>
<i>Olaus Nyberg (fp)</i>	<i>C.-G. Enskog (fp)</i>	<i>Ola Ullsten (fp)</i>